Be? Faktörlü K??ilik Envanteri Türkçe Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Be? Faktörlü K??ilik Envanteri Türkçe Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17575

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Be? Faktörlü Ki?ilik Envanteri Türkçe Formu, orijinal Big Five Inventory (BFI) ölçe?inin Türk kültürüne ve diline uyarlanmas? amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Bu uyarlama çal??mas?, Karaman, Do?an ve Çoban (2010) taraf?ndan gerçekle?tirilmi?tir. Envanter, bireylerin ki?ili?ini temel **Be? Faktörlü Ki?ilik Modeli** çerçevesinde, 5 alt boyutta de?erlendirmektedir. Toplam 44 maddeden olu?an bu form, psikolojide s?kl?kla kullan?lan ve uluslararas? alanda kabul görmü? ki?ilik yap?s?n? Türkçe konu?an popülasyonlarda geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçmeyi amaçlamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Be? Faktörlü Ki?ilik, BFI, Türkçe **Uyarlama**, Ki?ilik Envanteri, Psikometri, Be? Faktörlü Model, ?çerik Geçerlili?i.

Yazarlar

Neslihan Güney Karaman, Tuncay Do?an, Ay?e Esra Çoban.

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, ?ngilizce olarak geli?tirilmi? olan Big Five Inventory (BFI) ölçe?ini, Türkçeye çeviri ve kültürel **uyarlama** çal??malar? yaparak, Türkiye örnekleminde kullan?labilir hale getirmektir. Amaç, ki?ili?in be? temel boyutunu (D??a dönüklük, Uyumluluk, Sorumluluk, Duygusal Denge/Nevrotiklik, Deneyime Aç?kl?k) Türk kat?l?mc?lar üzerinde bilimsel standartlara uygun, geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçmektir.

Yap? (Construct)

Ölçek, psikoloji alan?n?n en yayg?n kabul gören teorilerinden biri olan **Be? Faktörlü Ki?ilik Modeli** (Big Five veya FFM) yap?s?n? ölçmektedir. Bu model, ki?ili?in be? geni? ve ba??ms?z boyuttan olu?tu?unu varsayar. Envanter, bu be? alt boyutu ölçmek üzere yap?land?r?lm??t?r:

D??a dönüklük (Extraversion)
Uyumluluk (Agreeableness)
Sorumluluk (Conscientiousness)
Duygusal Denge / Nevrotiklik (Neuroticism)
Deneyime Aç?kl?k (Openness to Experience)

Ölçek, toplamda 44 maddeden olu?makta ve bu maddeler bireyin kendini bu be? temel ki?ilik özelli?inde nas?l alg?lad???n? de?erlendirmeyi sa?lamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik (Validity)

Envanterin geçerlik çal??malar? kapsam?nda öncelikle **?çerik Geçerlili?i** (Content Validity) yöntemine odaklan?lm??t?r. Uyarlama sürecinde, hem ?ngilizceye hem de Türkçeye, ayn? zamanda her iki kültüre de hakim olan ve test yap?s? hakk?nda bilgi sahibi üç uzmandan olu?an bir hakem grubu olu?turulmu?tur.

Bu uzman grubu, envanterin maddelerini ve yan?t alternatiflerini ?ngilizceden Türkçeye titizlikle çevirmi?tir. Çeviri tamamland?ktan sonra, gerekli kültürel düzenlemeler yap?lm?? ve envanterin Türkçeye uyarlanm?? versiyonu, kar??la?t?rma amac?yla üç farkl? uzman taraf?ndan tekrar ?ngilizceye geri çevrilmi?tir (back-translation). Bu süreçte, iki versiyon aras?ndaki e?de?erlik; anlam, deneysel, kavramsal yönler ve kullan?lan terimler aç?s?ndan detayl?ca kontrol edilmi?tir. Tüm hakemlerin fikir birli?i ve onay?n? alan maddeler, nihai Türkçe versiyona dahil edilerek ölçe?in **içerik geçerlili?i** sa?lanm??t?r.

Güvenirlik (Reliability)

Be? Faktörlü Ki?ilik Envanteri Türkçe Formu'nun güvenilirli?ini de?erlendirmek amac?yla **iç tutarl?l?k** (Internal Consistency) skoru hesaplanm??t?r. **?ç tutarl?l?k**, ölçekteki maddelerin ayn? yap?y? ölçme derecesinin bir göstergesidir ve genellikle Cronbach Alfa katsay?s? ile ifade edilir. Bu katsay?n?n hesaplanmas?, ölçe?in maddelerinin ne kadar homojen oldu?unu ve tutarl? sonuçlar verdi?ini göstermeyi amaçlam??t?r.

Faktör Analizi

Uyarlanan envanter, orijinal Be? Faktörlü Ki?ilik Envanteri (BFI) ile tutarl? olarak 5 alt boyuttan olu?maktad?r. Bu yap?, ki?ili?in temel be? faktörünü (D??a dönüklük, Uyumluluk, Sorumluluk, Duygusal Denge/Nevrotiklik, Deneyime Aç?kl?k) yans?tmaktad?r. Ölçekte, ölçümün do?rulu?unu art?rmak amac?yla baz? ters (olumsuz) maddeler de bulunmaktad?r. Bu 5 alt boyutun varl???, uyarlaman?n orijinal teorik yap?y? korudu?unu göstermektedir.

Ölçek (Instrument)

Test Türü: Uyarlama

Format: Öz bildirim envanteri (Self-report inventory)

Mevcut Dil: Türkçe (Orijinal dil: ?ngilizce)

Popülasyon Grubu: Genel Yeti?kin Popülasyonu (Uyarlama çal??mas? üniversite ö?rencileri üzerinde yap?lm?? olabilir, ancak genel kullan?m hedefi yeti?kinlerdir).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ya? Grubu: Genç Yeti?kinler ve Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'de ya?ayan, Türkçe konu?an bireyler.

Test Metodolojisi: Envanter toplam 44 maddeden olu?maktad?r. Yan?tlar, 'tamamen kat?l?yorum'dan "tamamen kat?lm?yorum" ?eklinde uzanan bir **Likert ölçe?i** kullan?larak derecelendirilmektedir. Ölçekte puanlama yap?l?rken ters maddelerin (reversed items) dikkate al?nmas? gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler

Ki?ilik, BFI Türkçe, 44 Madde, 5 Faktör, **Likert Ölçe?i**, Psikolojik Ölçüm, Neslihan Güney Karaman.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Neslihan Güney Karaman

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: neslihanguney@yahoo.com

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler & Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2010 (Uyarlama çal??mas?n?n yay?n y?l?).

?zinler ve Ücret: Ticari olmayan akademik kullan?mlarda izinler için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Referanslar

Karaman, N. G., Dogan, T. ve Coban, A. E. (2010). A study to adapt the big five inventory to Turkish. *Procedia Social and Behavioral Science, 2*, 2357-2359. doi:10.1016/j.sbspro.2010.03.336

Makalenin orijinal PDF ba?lant?s? a?a??dad?r: ac.els-cdn.com

Ölçe?in orijinal PDF formu ?uradan indirilebilir: big-five-envanteri-turkce-formu-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Be? Faktörlü K??ilik Envanteri Türkçe Formu Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Envanterden baz? örnek ö?eler ?unlard?r:

"I konu?kan?m "
" Yeni, özgün fikirlere aç???m "
" Ba?kalar?nda hayranl?k duyuyorum "

Ölçekte ters madde vard?r ve toplamda 44 maddeden olu?mu?tur.

ARABPSYCHOLOGY.COM